

අත්‍යවශ්‍ය ඖෂධ සහ වෛද්‍ය සැපයුම් ප්‍රසම්පාදනය සඳහා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 100 ක හදිසි ආධාර සැපයීමේ ව්‍යාපෘතිය - 2024

අත්‍යවශ්‍ය ඖෂධ සහ වෛද්‍ය සැපයුම් ප්‍රසම්පාදනය සඳහා ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 100 ක හදිසි ආධාර ව්‍යාපෘතියේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශ, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය සහ ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව අතර 2019 අප්‍රේල් 25 දිනැති අංක L0081A දරන ණය ගිවිසුමේ සහ අංක L0124A දරන ණය ගිවිසුමේ2 වන උපලේඛනයේ II (ආ) (3) වගන්තියේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුවට වාර්තා කළ යුතුයැයි මා සලකන මාගේ අදහස් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අරමුණු, අරමුදල් යෙදවීම හා ව්‍යාපෘති කාලය

ව්‍යාපෘතියේ ණය ගිවිසුමට අනුව, නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශය සහ ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරවීමේ නියෝජිතායතනය වන අතර ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමෙන් පසුව, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරවීමේ නියෝජිතායතනය වන අතර සෞඛ්‍ය පද්ධති වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතායතනය වේ. ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු වන්නේ ජීවිතාරක්ෂක ඖෂධ, එන්නත්, ශල්‍ය හා විකිත්සක පාරිභෝජ්‍ය වෛද්‍ය උපකරණ සහ රසායනාගාර ප්‍රතිකාරක ඇතුළු තීරණාත්මක ඖෂධ සහ අනෙකුත් වෛද්‍ය සැපයුම් ආනයනය සහ මිලදී ගැනීම සඳහා සහාය වීමයි. ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සඳහා උපකාර කිරීම සඳහා උපදේශන සේවා සහ තාක්ෂණික සහාය ලබා දීම, අධීක්ෂණය, ඇගයීම සහ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය සඳහා ද මූල්‍යකරණය කළ හැකි වනු ඇත. ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ණය ගිවිසුමට අනුව, ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැය එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 100ක් වූ අතර කොළඹ නාගරික පුනර්ජනන ව්‍යාපෘතියෙන් එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 70 ක් ද, ආපදා අවම කිරීමේ පියවර මගින් නායයෑම් අවදානම අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතියෙන් එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 30 ක් ද වශයෙන් රු. මිලියන 35,000 කට සමාන එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 100ක් ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව විසින් මූල්‍යකරණය කිරීමට එකඟ විය. එසේ වුවද, නැවත වෙන් කරන ලද ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මිලියන 18,000 කට සමාන එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 60 ක් විය. ව්‍යාපෘතිය මගින් එහි ක්‍රියාකාරකම් 2022 ජූලි 18 දින ආරම්භ කරන ලද අතර 2025 දෙසැම්බර් 31 දින ව්‍යාපෘතිය අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබුණි.

1.3 මතය

2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වියදම් ප්‍රකාශනය සහ එහි මුදල් ප්‍රවාහය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.4 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විසින් විගණනය සිදුකරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය පරීක්ෂා කිරීම සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශ විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශ, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශ පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථානෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නා වූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, චේතනාන්විත මඟහැරීම, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූවද, අවස්ථානෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය කරනු ලබන පාර්ශවයන් දැනුවත් කරන ලදී.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම.

2.1 නීති, රීති සහ රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

නීති රීති සහ රෙගුලාසි වලට යොමුව	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ දැක්වීම	අදහස් විගණකගේ නිර්දේශය
මුදල් රෙගුලාසි අංක 138	සෑම ගෙවීමක් සම්බන්ධයෙන්ම වියදම සහතික කළ යුතු නමුත්, මූල්‍ය කළමනාකරු විසින් සහතික කිරීමකින් තොරව රු. 31,707,772 ක ගෙවීම් සිදු කර තිබුණි.	ප්‍රමාදදෝෂයක් හේතුවෙන් වාර්තාවේ සඳහන් ගෙවීම් හතර ගණකාධිකාරීවරයා විසින් සහතික කර නොතිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි අනුගමනය කළ යුතුය.

3. භෞතික කාර්යසාධනය

3.1. කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ දැක්වීම	අදහස් විගණකගේ නිර්දේශය
(අ) Human Anti D (Rho) Immunoglobulin 300 mcg/1.5ml vials-(SR 00602801) කුප්පි 15,000ක් මිලදී ගැනීම සඳහා රු. මිලියන 137ක් ඇස්තමේන්තු කර තිබුණි. කෙසේ වුවද, රු. මිලියන 137 ක ඇස්තමේන්තුව ඉක්මවා රු. මිලියන 270 ක දෙවන ලංසු වටිනාකම පිළිගෙන තිබුණි.	2024 වර්ෂයේ දී, මෙම ඖෂධය ස්විට්සර්ලන්ත නිෂ්පාදකයෙකු වෙතින් ලබා ගෙන වෙනත් සැපයුම්කරුවෙකු විසින් සපයන ලදී. එබැවින්, කාල වෙනස සහ නිෂ්පාදන රට සැලකිල්ලට ගනිමින්, ප්‍රදානය කරන ලද මිල ව්‍යාපෘති ප්‍රසම්පාදන කමිටුව විසින් සාධාරණ බව තීරණය කර ඇත.	නිවැරදිව ඇස්තමේන්තු පිළියෙළ කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) Digital Cholangio-Pantreatoscope, access and delivery catheter (SR 15320101) ඒකක 90 ක් සහ Biopsy Forceps Compatible with Cholangio-Pantreatoscope, Spy bite type or similar (SR 15320102) ඒකක 90 ක් මිලදී ගැනීම සඳහා රු. මිලියන 114.0 ක මුදලක් ඇස්තමේන්තු කර තිබුණි. එක් සැපයුම්කරුවෙකු විසින් පමණක් අයිතම අංක 01		

සඳහා රු. 161,820,000 ක් සහ අයිතම අංක 02 සඳහා රු. 20,250,000 ක් ද වටිනා මිල ගණන් ඉදිරිපත් කර තිබුණි. පවත්වන ලද තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවේ වාර්තාව මත පදනම්ව, 2024 ජූලි 05 වන දින පැවති ප්‍රසම්පාදන කමිටු රැස්වීමේ දී අනුමැතිය ලබා දී තිබුණු අතර, 2024 ජූලි 18 දින ගිවිසුමට එළඹ තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය කෙරේ.

i. මෙම ප්‍රසම්පාදනය සඳහා ඇස්තමේන්තුව රු. මිලියන 114 ක් වුවද, ඉදිරිපත් වූ ලංසුව රු. මිලියන 182.07 කි. එය ඇස්තමේන්තුවට වඩා රු. මිලියන 68.07ක වැඩිවීමකි. කෙසේ වුවද, ඒකක සංඛ්‍යාව 20 කින් අඩු කිරීම නිසා, ලංසුව රුපියල් මිලියන 141 ක් වූ අතර ඒ අනුව, ඇස්තමේන්තුව ඉක්මවා යාම රු. මිලියන 27.61 ක් විය.	ප්‍රදානය කරන ලද මුදල පිරිවැය ඇස්තමේන්තු ඉක්මවා ඇති අවස්ථාවක ප්‍රදානය කිරීමෙන් වැළකී සිටීමට ජාතික ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශවල හෝ බැංකු අතුරු මෙහෙයුම් නියෝගවල විධිවිධාන සලසා නොමැත.
ii. ප්‍රසම්පාදන කාලසටහනට අනුව, මෙම ප්‍රසම්පාදනය සති 43 කින් අවසන් කළ යුතු වුවද, ඒ සඳහා සති 68 ක කාලයක් ගත කර තිබුණි.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි. නියමිත පරිදි ප්‍රසම්පාදනය සම්පූර්ණ කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) රුධිර පාරවිලයන ඖෂධ ප්‍රසම්පාදනය සඳහා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 0.69කට සමාන රු. මිලියන 252 ක් ඇස්තමේන්තු කර තිබූ අතර ලංසු තැබීමේ කාලය සති දෙකකි. ලංසු දෙකක් ලැබුණු අතර 2024 ජූනි 18 වන දින ලංසු විවෘත කර තිබුණි. තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු වාර්තාව 2024 ජූලි 29 වන දින ඉදිරිපත් කළද, ලංසු විවෘත කරන අවස්ථාව වන විට, පළමු ලංසුකරු විසින් ජාතික ඖෂධ නියාමන අධිකාරියේ (NMRA) සහතිකය ලබාගෙන නොතිබුණු බැවින්, තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවේ සාමාජිකයින් නිදේනාගෙන් දෙදෙනෙකු එම ලංසුකරුට කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය කිරීමට එකඟ වී නොතිබුණි. කෙසේ වුවද, පසුව එකී නිර්දේශය තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් අනුමත කර තිබුණි. තවද, එකී නිර්දේශය 2024 අගෝස්තු 26 වන දින ප්‍රසම්පාදන කමිටුව විසින් අනුමත කර තිබුණි. ඒ අනුව, 2024 සැප්තැම්බර් 18 දින එම ඖෂධයෙන් කුප්පි 200,000 ක් එක්සත් ජනපද ඩොලර් 1,380,000ක මුළු පිරිවැයකට සැපයීම සඳහා සඳහා ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- i. ප්‍රසම්පාදන කමිටුව 2023 ඔක්තෝබර් 26 වන දින ලංසු ලේඛන අනුමත කර තිබුණද, ලංසු කැඳවීම සඳහා 2024 මැයි 30 වන දින දක්වා මාස 07 කට වැඩි කාලයක් ප්‍රමාද වී තිබුණි. ටෙන්ඩර් කැඳවීමට පෙර නියමිත පරිදි ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ප්‍රසම්පාදනය ඒකකය මගින් වෛද්‍ය සම්පූර්ණ කිරීමට සැපයුම් අංශයේ (MSD) පූර්ව කටයුතු කළ යුතු නිෂ්කාශනය ලබා ගත යුතු අතර වෛද්‍ය සැපයුම් අංශය මගින් අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි.
- ii. ව්‍යාපෘති ප්‍රසම්පාදන කමිටුව මගින් ප්‍රසම්පාදන ලේඛනය අනුමත කර මාස 07 ක් ගත වී තිබුණද, තෝරාගත් ලංසුකරුට ජාතික ඖෂධ නියාමන අධිකාරියෙන් (NMRA) සහතිකය ලබා ගැනීමට කාලය ලබා දීම පිණිස ලංසු කැඳවා නොතිබුණු බවට විගණනයට සැක සහිත විය. 2023 නොවැම්බර් 02 දින ප්‍රසම්පාදන වෛද්‍ය සැපයුම් අංශයේ ක්‍රියාවලිය තහවුරු කිරීම ඉල්ලා සිටින කාර්යක්ෂමව සහ ලද අතර 2024 පෙබරවාරි 07 විනිවිදභාවයකින් යුක්තව ක්‍රියාත්මක දින පැවති වෛද්‍ය සැපයුම් යුක්තව ක්‍රියාත්මක ප්‍රසම්පාදන රැස්වීමේදී වෛද්‍ය කළ යුතුය. සැපයුම් අංශයේ ප්‍රතිචාරය ලබා දී තිබුණි.

3.2 මතභේදාත්මක ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	විගණකගේ නිර්දේශය
AIIB විසින් විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද ලිපියේ සඳහන් කර ඇති පරිදි, ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වූ ක්‍රමෝපාය වශයෙන් වෙළඳපොළ මිල සැදැහුම් ක්‍රමය (මිල ගණන් ඉල්ලීම) සඳහා සපයා ඇති සීමාව රු. මිලියන 73 ක් වූ අතර, එම සීමාව ඉක්මවා රු. මිලියන 666.58ක මුළු වටිනාකමක් සහිත ප්‍රසම්පාදන 06 ක් ප්‍රදානය කර තිබුණි.	ලංසු තැබීමේ ක්‍රියාවලිය අවසන් වීමෙන් පසු තථ්‍ය ලංසු ප්‍රදානය කිරීමේ මිලගණන් ඇස්තමේන්තුගත වටිනාකම්වලට වඩා වැඩි විය. පැකේජ ව්‍යාපෘති ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ අධිකාරී මට්ටම තුළ තිබූ බැවින්, සාර්ථක වූ ලංසුකරුවන්ට පැකේජ ප්‍රදානය කරන ලදී.	AIIB විසින් ලබා දී ඇති නියමිත උපදෙස් අනුගමනය කළ යුතුය.